

Suvestinė redakcija nuo 2023-05-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [38-1433](#), i. k. 1072055ISAK000VA-25

Nauja redakcija nuo 2023-05-01:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

**VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS
VIRŠININKAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL BAUDŲ SKYRIMO IR DELSPINIGIŲ SKAIČIAVIMO METODIKOS
PATVIRTINIMO**

2007 m. kovo 28 d. Nr. VA-25
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 139 ir 140 straipsniais, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 22.9 papunkčiu ir siekdamas suvienodinti baudų skyrimo ir delspinigių skaičiavimo praktiką:

1. T v i r t i n u Baudų skyrimo ir delspinigių skaičiavimo metodiką (toliau – Metodika) (pridedama).

2. N u r o d a u:

2.1. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) ir apskričių valstybinių mokesčių inspekcijų (toliau – AVMI) valstybės tarnautojams, skiriant baudas bei skaičiuojant delspinigius, vadovautis Metodika;

2.2. atitinkamas sritis prižiūrintiems VMI prie FM viršininko pavaduotojams ir AVMI viršininkams kontroliuoti šio įsakymo vykdymą.

VIRŠININKAS

MODESTAS KASELIAUSKAS

PATVIRTINTA
Valstybinės mokesčių inspekcijos
prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
viršininko 2007 m. kovo 28 d.
įsakymu Nr. VA-25

BAUDŲ SKYRIMO IR DELSPINIGIŲ SKAIČIAVIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

1. Šioje Baudų skyrimo ir delspinigių skaičiavimo metodikoje (toliau – Metodika) pateikiami paaiškinimai, kokia tvarka mokesčių mokėtojams, pažeidusiems mokesčių įstatymus, turi būti skiriamos Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme (toliau – MAĮ) ar atitinkamų mokesčių įstatymuose numatytos baudos ir skaičiuojami delspinigiai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-75](#), 2016-06-01, paskelbta TAR 2016-06-01, i. k. 2016-14577

2. Metodika parengta vadovaujantis MAĮ, atitinkamų mokesčių įstatymais ir kitais teisės aktais.

3. Metodikoje vartojamos sąvokos atitinka MAĮ ir kituose mokesčių įstatymuose vartojamas sąvokas.

4. Metodikoje dėstomos baudų skyrimo ir delspinigių skaičiavimo nuostatos taikomos tiek mokesčių mokėtojui, tiek mokestį išskaičiuojančiam asmeniui (toliau – mokesčių mokėtojas).

II SKYRIUS TEISĖS AKTŲ NUOSTATŲ TAIKYMAS, SKIRIANT BAUDAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

5. Baudos už mokesčių įstatymų pažeidimus skiriamos vadovaujantis MAĮ, išskyrus atvejus, kai baudų skyrimo tvarką numato atitinkamo mokesčio įstatymas.

6. Mokesčių įstatymus pažeidusiems mokesčių mokėtojams baudos skiriamos pagal pažeidimo padarymo metu galiojusių teisės aktų nuostatas, išskyrus MAĮ 142 straipsnyje nurodytus atvejus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-108](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22079

7. Jei po atitinkamų pažeidimų padarymo įsigalioja teisės aktai, kuriais atsakomybė už šiuos pažeidimus sušvelninama arba panaikinama, tai, vadovaujantis MAĮ 142 straipsnio nuostatomis, numatomas baudas švelninančio įstatymo galiojimas atgaline data. Baudas švelninančių teisės aktų nuostatų galiojimas atgaline data taikomas, skiriant baudas tiek pagal MAĮ, tiek pagal atitinkamo mokesčio įstatymo nuostatas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

8. Neteko galios nuo 2019-01-01.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-108](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22079

9. Jeigu pažeidimo padarymo metu už mokesčio įstatymo pažeidimą bauda mokesčių teisės aktuose nebuvo numatyta, bauda pažeidėjui neskiriama, nepaisant to, kad galiojantys mokesčių teisės aktai nustato baudą už tokio pobūdžio pažeidimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-108](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22079

III SKYRIUS

MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYME NUMATYTŲ BAUDŲ SKYRIMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

10. Pagal MAĮ 139 straipsnį baudos už mokesčių įstatymų pažeidimus skiriamos, kai mokesčių administratorius nustato, kad mokesčių mokėtojas neteisėtai sumažino mokėtiną mokestį, nes:

10.1. neapskaičiavo nedeklaruojamo mokesčio. Laikoma, kad nedeklaruojamas mokestis nebuvo apskaičiuotas, jeigu jis turėjo būti, bet nebuvo atvaizduotas mokesčių mokėtojo finansinėje apskaitoje. Jeigu pagal teisės aktus finansinė apskaita neprivaloma arba joje neprivalu atvaizduoti apskaičiuoto mokesčio, laikoma, kad mokestis buvo apskaičiuotas, pavyzdžiui, fiziniam asmeniui, kuriam pagal teisės aktus neprivaloma tvarkyti finansinės apskaitos, už nesumokėtas privalomojo sveikatos draudimo įmokas bauda neskiriama;

10.2. nedeklaravo deklaruojamo mokesčio. Laikoma, kad mokesčių mokėtojas nedeklaravo deklaruojamo mokesčio, jeigu jis mokesčių administratoriui nepateikė mokesčio deklaracijos ar pateiktoje mokesčio deklaracijoje nurodė mažesnę mokėtiną mokesčio sumą nei, vadovaudamasis atitinkamo mokesčio įstatymo nuostatomis, nustatė mokesčių administratorius. Pažymėtina, kad MAĮ 139 straipsnio 1 dalis nustato, kad bauda skiriama už mokėtino mokesčio neteisėtą sumažinimą dėl Metodikos 10.1 papunktyje ir šiame papunktyje numatytų priežasčių, tačiau, skirtingai nei tai yra numatyta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatyme (toliau – PVM įstatymas), MAĮ nėra numatytos galimybės skirti baudą už grąžintino mokesčio neteisėtą padidinimą. Todėl tuo atveju, kai nustatoma mažesnė grąžintina mokesčio suma nei buvo deklaruota, bauda neskiriama. Bauda skiriama tik tuo atveju, jeigu vietoj grąžintinos mokesčio sumos susidaro mokėtina mokesčio suma.

1 pavyzdys

Mokesčių mokėtojas deklaravo 100 eurų grąžintiną gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) sumą. Patikrinimo metu nustatyta, kad jam turi būti grąžinta 80 eurų GPM suma. Šiuo atveju bauda mokesčių mokėtojui neskiriama.

2 pavyzdys

Mokesčių mokėtojas deklaravo 100 eurų grąžintiną gyventojų pajamų mokesčio GPM sumą. Patikrinimo metu nustatyta, kad vietoj grąžintinos GPM sumos jis privalėjo sumokėti 200 eurų GPM. Šiuo atveju bauda skiriama nuo trūkstamos mokesčio sumos, t. y. nuo 200 eurų.

10.3. neteisėtai pritaikė mažesnę mokesčio tarifą. Laikoma, kad mažesnis mokesčio tarifas pritaikytas neteisėtai, jei konkrečiu atveju atitinkamo mokesčio įstatymas nenumato mažesnio mokesčio tarifo taikymo. Jeigu mokesčių mokėtojas neteisėtai pritaiko mažesnę tarifą, bauda skiriama nuo mokesčio sumos, susidariusios kaip skirtumas tarp mokesčių administratoriaus apskaičiuotos mokesčio sumos ir mokesčių mokėtojo apskaičiuotos mokesčio sumos, kuri apskaičiuota, neteisėtai taikant mažesnę mokesčio tarifą.

Pavyzdys

2022 m. sausio mėnesį pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) mokėtojas pardavė gyventojui prekių (knygelių-dėlionių, kurios PVM tikslais yra laikomos žaidimais, o ne knygomis), jas apmokestino ne standartiniu 21 PVM tarifu, o lengvatiniu 9 procentų PVM tarifu ir taip sumažino mokėtiną į biudžetą PVM. Prekių kaina be PVM – 100 eurų. Pritaikius 21 procento PVM tarifą, turėjo būti apskaičiuotas 21 euro PVM, tačiau, neteisėtai pritaikius 9 procentų PVM tarifą, buvo apskaičiuoti 9 eurai PVM. Šiuo atveju bauda turi būti skiriama nuo trūkstamos PVM sumos ($21 - 9 = 12$), t. y. nuo 12 eurų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

11. Baudos mokesčių mokėtojai neskiriamos:

11.1. mokesčių mokėtojai savarankiškai nustačius ir ištaisius klaidas, t. y. pateikus mokesčių administratoriui atitinkamo mokesčio deklaraciją (jei jos buvo nepateikę) arba pateikus patikslintą deklaraciją, kurioje nurodomas teisingas mokesčio dydis, tačiau tik tuo atveju, jeigu ji pateikiama mokesčių administratoriui iki atitinkamo mokesčių administratoriaus pavedimo tikrinti mokesčių mokėtojo mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumą, išrašymo dienos.

Jeigu pirminės ar patikslintos deklaracijos, nurodant teisingą mokesčio dydį, mokesčių administratoriui pateikimo data sutampa su pavedimo tikrinti išrašymo data, bauda mokesčių mokėtojui turi būti skiriama,

11.2. vadovaujantis MAĮ 136 straipsniu, mokesčių mokėtojui pašalinus mokesčių administratoriaus pareigūno mokestinio tyrimo metu nustatytus mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo trūkumus ar prieštaravimus;

11.3. biudžetinėms įstaigoms ir Lietuvos bankui,

11.4. atliekant mirusio mokesčių mokėtojo mokestinį patikrinimą.

IV SKYRIUS

BAUDŲ, NUMATYTŲ ATITINKAMO MOKESČIO ĮSTATYME, SKYRIMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

12. PVM įstatyme numatytų baudų skyrimas:

12.1. PVM įstatymo 123 straipsnis numato baudą už šiuos pažeidimus:

12.1.1. PVM mokėtojo nepagrįstai sumažintą apskaičiuotą mokėtiną į biudžetą PVM sumą (padidintą apskaičiuotą iš biudžeto grąžintą PVM sumą). Už šiuos PVM įstatymo pažeidimus apskaičiuojama papildomai mokėtina PVM suma, kuria atitinkamai didinama mokėtina į biudžetą PVM suma (mažinama iš biudžeto grąžintina PVM suma) ir skiriama nuo 20 iki 100 procentų apskaičiuotos papildomai mokėtinės PVM sumos dydžio bauda.

Pavyzdys

Mokesčių mokėtojas deklaravo grąžintą 100 eurų PVM. Mokesčių administratorius patikrinimo metu papildomai apskaičiavo 150 eurų PVM. Mokesčių mokėtojas į biudžetą turėtų sumokėti 50 eurų PVM. Bauda skiriama nuo 150 eurų (apskaičiuotos papildomai mokėtinės PVM sumos).

12.1.2. apmokestinamojo asmens arba bet kokio kito asmens, nesančio PVM mokėtoju, tačiau PVM įstatymo nustatyta tvarka privalėjusio mokėti į biudžetą PVM, nesumokėtą mokesčio sumą. Tokiu atveju apskaičiuojama mokėtina į biudžetą PVM suma ir skiriama nuo 20 iki 100 procentų apskaičiuotos PVM sumos dydžio bauda;

12.2. PVM baudos dydis nustatomas, vadovaujantis tais pačiais principais, kaip ir skiriant MAĮ numatytą baudą;

12.3. už PVM įstatymo nuostatų pažeidimus baudos mokesčių mokėtojai neskiriamos Metodikos 11 punkte nurodytais atvejais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-75](#), 2016-06-01, paskelbta TAR 2016-06-01, i. k. 2016-14577

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

13. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme (toliau – VSDĮ) numatytas baudų skyrimas. VSDĮ 19 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad, patikrinimo metu nustatčius socialinio draudimo įmokos neteisėtą sumažinimą, priskaičiuojama trūkstama socialinio draudimo įmokų suma ir draudėjui skiriama bauda, *mutatis mutandis* taikant MAĮ 139 ir 140 straipsniuose nurodytus baudų dydžius ir nustatytą baudų skyrimo tvarką. Jeigu draudėjas pastebėjo, kad apskaičiavo per mažas socialinio draudimo įmokas (iki datos, nurodytos pavedime patikrinti draudėją), klaidas savanoriškai ištaisė, sumokėjo trūkstamą socialinio draudimo įmokų sumą ir pristatė patikslintas ataskaitas bei informavo apie apdraustųjų asmenų draudžiamąsias pajamas, bauda už padarytą pažeidimą neskiriama. Jeigu šie veiksmai buvo atlikti tą dieną, kai buvo išrašytas pavedimas tikrinti, bauda turi būti skiriama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-100](#), 2012-11-08, Žin., 2012, Nr. 132-6747 (2012-11-15), i. k. 1122055ISAK00VA-100

Nr. [VA-103](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14234

Nr. [VA-75](#), 2016-06-01, paskelbta TAR 2016-06-01, i. k. 2016-14577

Nr. [VA-108](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22079

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

14. Už VSDĮ nuostatų pažeidimus baudos mokesčių mokėtojai neskiriamos Metodikos 11.2–11.4 papunkčiuose nurodytais atvejais.

15. Už Lietuvos Respublikos mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo bei Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio įstatymo nuostatų pažeidimus baudos yra neskiriamos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-75](#), 2016-06-01, paskelbta TAR 2016-06-01, i. k. 2016-14577

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

16. Baudos už kitų Valstybinės mokesčių inspekcijos administruojamų mokesčių apskaičiavimo pažeidimus skiriamos vadovaujantis MAĮ nuostatomis.

V SKYRIUS

SKIRIAMOS BAUDOS DYDŽIO NUSTATYMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

17. Mokesčių administratorius konkretų asmeniui skirtos baudos dydį apskaičiuoja ir motyvuotai nustato, vadovaudamasis MAĮ 140 straipsnio 5 dalyje nustatytais taisyklėmis:

17.1. mokesčių administratorius pasirenka skiriamos konkrečios baudos dydį, skaičiuodamas nuo jos vidurkio, kuris apskaičiuojamas MAĮ 139 straipsnio 1 dalyje (ar specialiajame mokesčio įstatyme) nurodytos trūkstamos mokesčio sumos dydžio baudos minimalų ir maksimalų dydžius sudedant ir gautą rezultatą padalijant pusiau, t. y. $20 + 100 = 120 : 2 = 60$ proc.;

17.2. mokesčių administratorius, skirdamas konkrečią baudą, vertina MAĮ 140 straipsnyje nurodytas aplinkybes ir baudos dydį skaičiuoja nuo baudos vidurkio:

17.2.1. mokesčių administratorius, nustatęs, kad yra kelios asmens atsakomybę lengvinančios aplinkybės ir nėra sunkinančių aplinkybių, asmeniui skiria baudą, nesiekiančią skirtinos baudos vidurkio;

17.2.2. mokesčių administratorius, nenustatęs jokių baudą didinančių ar mažinančių aplinkybių, skiria 60 proc. priskaičiuotos trūkstamos mokesčio sumos dydžio baudą;

17.2.3. mokesčių administratorius, nustatęs, kad yra kelios asmens atsakomybę sunkinančios aplinkybės ir nėra lengvinančių aplinkybių, asmeniui skiria baudą, viršijančią skirtinos baudos vidurkį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

18. Mokesčių administratorius už mokesčių įstatymų pažeidimus skiria asmenims baudas, vadovaudamasis protingumo ir teisingumo kriterijais, nevirsydamas MAĮ 139 straipsnio 1 dalyje nustatytų skirtinų baudos dydžių, o jeigu skirtinos baudos dydžiai nustatyti specialiajame mokesčio įstatyme, tai nevirsydamas jame nustatytų skirtinos baudos dydžių, atsižvelgdamas į tokias MAĮ 140 straipsnio 2 dalyje nustatytas aplinkybes:

18.1. pažeidimo pavojingumo pobūdį ir mastą. Mokesčių administratorius, vertindamas pažeidimo pavojingumo pobūdį, atsižvelgia į kėsimosi dalyko svarbą, vertingumą, pažeidimo padarymo būdą, padarytos žalos dydį ir mastą, pažeidimo tikslus ir motyvus.

Pažeidimo pavojingumo mastą mokesčių administratorius vertina, atsižvelgdamas į padaryto pažeidimo pasekmes, t. y. pažeidimu padarytą žalą valstybei, pažeidimui padaryti naudojamas priemonės, įtrauktų pažeidimui padaryti kitų mokesčių mokėtojų kiekį ir pan.;

18.2. kaltę (kaltės formą ir rūšį). Mokesčių administratorius, vertindamas mokesčių mokėtojo kaltę, individualiai vertina, ar mokesčių mokėtojo padarytas mokesčių įstatymų pažeidimas buvo susijęs su jo tyčiniaisiais / netyčiniaisiais veiksmais ar neveikimu;

18.3. dėl padaryto pažeidimo atsiradusią žalą;

18.4. atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-75](#), 2016-06-01, paskelbta TAR 2016-06-01, i. k. 2016-14577

Nr. [VA-108](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22079

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

18¹. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis pagal MAĮ 140 straipsnio 3 dalį yra laikomos:

18¹.1. asmuo pripažino mokesčio įstatymo pažeidimą ir bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi šio pažeidimo tyrimo metu (tiriant pažeidimą, sudarė sąlygas tinkamai mokesčių administratoriaus veiklai, pateikė mokesčių administratoriui prašomą informaciją, padėjo mokesčių administratoriui išaiškinti šį pažeidimą ir jame dalyvavusius asmenis);

18¹.2. asmuo savo noru atlygino arba pašalino dėl pažeidimo padarymo atsiradusią žalą;

18¹.3. pažeidimas padarytas dėl sunkios fizinio asmens ekonominės ir (ar) socialinės padėties;

18¹.4. pažeidimas padarytas dėl psichinės ir (ar) fizinės prievartos;

18¹.5. pažeidimas padarytas kitomis svarbiomis aplinkybėmis, kurias mokesčių administratorius pripažįsta lengvinančiomis aplinkybėmis.

Papildyta punktu:

Nr. [VA-108](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22079

18². Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis pagal MAĮ 140 straipsnio 4 dalį yra laikomos:

18².1. pažeidimas, kuris padarytas, asmeniui siekiant gauti mokestinės naudos;

18².2. mokesčių mokėtojas nevykdo savo pareigų apskaičiuoti mokestį, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus ar šias pareigas vykdo netinkamai, taip pat nesilaiko kitų apskaitą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, todėl mokesčių administratorius neturi galimybių apskaičiuoti mokėtinų mokesčių įprastine, t. y. specialiojo mokesčio įstatymo nustatyta, tvarka;

18².3. kai mokesčių mokėtojas mokesčių administratoriaus nurodytu laiku nepateikia mokesčių administratoriui tinkamų dokumentų apie sandorių ar ūkinių operacijų vertę arba pateikia netinkamus dokumentus ir mokesčių administratorius koreguoja sandorių ar ūkinių operacijų vertę,

taikydamas Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnį arba Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 straipsnį;

18².4. mokesčių mokėtojas mokestinio patikrinimo metu vengia bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi ir teikti jam aktualią informaciją, dokumentus (jų kopijas) ar paaiškinimus;

18².5. dėl mokesčių mokėtojo veiksmų ar neveikimo padaryta didelė žala valstybės biudžetui, kai nesumokėtų mokesčių dydis viršija 500 bazinių socialinių išmokų dydį, galiojantį, priimant sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo;

18².6. į apskaitą įtraukti juridinės galios neturintys apskaitos dokumentai arba juridinę galią turintys apskaitos dokumentai, kuriuose užfiksuotos ūkinės operacijos realiai neįvyko arba įvyko kitomis negu nurodyta, sąlygomis;

18².7. kai MAĮ nustatyta tvarka mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo metu nustato nesumokėtą mokesčių sumą ir ši suma priskaičiuojama dėl mokesčių administratoriaus mokestinio patikrinimo metu nustatytų mokesčių mokėtojo pajamų, kurių gavimo šaltinių mokesčių mokėtojas negali pagrįsti.

Papildyta punktu:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

18³. Mokesčių mokėtojui, kuriam už to paties mokesčio įstatymo pažeidimą pagal MAĮ ar specialųjį mokesčio įstatymą per trumpesnę negu MAĮ 68 straipsnio 4 dalyje nustatytą mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties terminą jau buvo paskirta bauda, MAĮ 140 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuota bauda didinama dvigubai.

Papildyta punktu:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

18⁴. Jei skiriasi pažeidimų padarymo aplinkybės, baudos dydis mokesčių mokėtojui apskaičiuojamas už kiekvieną mokesčio (mokesčių) įstatymo (įstatymų) pažeidimą individualiai, vertinant pažeidimo pavojingumo pobūdį ir mastą, kaltę, dėl padaryto pažeidimo atsiradusią žalą, atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.

Papildyta punktu:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

18². Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis pagal MAĮ 140 straipsnio 4 dalį yra laikomos:

18².1. pažeidimas padarytas, asmeniui siekiant gauti mokestinę naudą, kaip ji suprantama pagal MAĮ 69 straipsnio 1 dalį, ir mokesčiai apskaičiuoti, mokesčių administratoriui taikant turinio viršenybės prieš formą principą;

18².2. mokesčių mokėtojas nevykdo ar netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokestį, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus, todėl mokesčių administratorius neturi galimybių apskaičiuoti mokėtinų mokesčių įprastine, t. y. specialiojo mokesčio įstatymo nustatyta, tvarka;

18².3. kai mokesčių mokėtojas mokesčių administratoriaus nurodytu laiku nepateikia mokesčių administratoriui tinkamų dokumentų apie sandorių ar ūkinių operacijų vertę arba pateikia netinkamus dokumentus ir mokesčių administratorius koreguoja sandorių ar ūkinių operacijų vertę, taikydamas Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnį arba Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 straipsnį;

18².4. mokesčių mokėtojas, vykdydamas mokestines prievoles, vengia bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi ir teikti jam aktualią informaciją ar paaiškinimus;

18².5. dėl mokesčių mokėtojo tyčinių veiksmų ar neveikimo padaryta didelė žala valstybės biudžetui, kai nesumokėtų mokesčių dydis viršija 500 bazinių socialinių išmokų;

18².6. į buhalterinę apskaitą įtraukti juridinės galios neturintys apskaitos dokumentai, kuriuose nurodytomis sąlygomis užfiksuotos ūkinės operacijos realiai neįvyko.

Papildyta punktu:

Nr. [VA-108](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22079

VI SKYRIUS

TEISĖS AKTŲ NUOSTATŲ TAIKYMAS, SKAIČIUOJANT DELSPINIGIUS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

19. Delspinigiai mokesčių mokėtojams skaičiuojami, jei tai numato pažeidimo padarymo metu galiojantys teisės aktai. Pažeidimas (mokesčio nesumokėjimas) laikomas padarytu kiekvieną dieną, jeigu tą dieną nesumokamas privalomas mokėti mokestis.

20. Skaičiuojant delspinigius, taikomas pažeidimo padarymo dieną galiojęs delspinigių dydis. Delspinigių dydį nustato finansų ministras. Delspinigių dydis skelbiamas Lietuvos Respublikos finansų ministerijos internetinėje svetainėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

21. Jeigu įsigaliojus naujam teisės aktui nustatomas trumpesnis delspinigių skaičiavimo terminas, tai toks delspinigių skaičiavimas taikomas tik tų mokesčių atžvilgiu, kurie buvo nesumokėti po šio teisės akto įsigaliojimo. Įsigaliojus naujam teisės aktui, jei delspinigiai buvo skaičiuojami ilgesnį laikotarpį, nei numato naujasis teisės aktas, nuo naujojo teisės akto įsigaliojimo dienos delspinigių skaičiavimas sustabdomas.

VII SKYRIUS

DELSPINIGIŲ SKAIČIAVIMO PAGRINDAI

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

22. Vadovaujantis MAĮ 96 straipsniu, delspinigiai mokesčių mokėtojui skaičiuojami už:

22.1. nesumokėtą ar pavėluotai sumokėtą į biudžetą mokesčių mokėtojo deklaruotą mokestį;

22.2. nesumokėtą ar pavėluotai sumokėtą į biudžetą mokesčių mokėtojo (atitinkamo mokesčio įstatyme nustatytais atvejais – mokesčių administratoriaus) apskaičiuotą nedeklaruojamą mokestį.

23. Delspinigiai mokesčių mokėtojui taip pat apskaičiuojami, kai mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo metu nustato, kad:

23.1. buvo nesumokėtas arba pavėluotai sumokėtas į biudžetą mokesčių administratoriaus nustatytas nedeklaruotas deklaruojamas mokestis. Laikoma, kad mokesčių mokėtojas nedeklaravo deklaruojamo mokesčio, jeigu jis mokesčių administratoriui nepateikė mokesčio deklaracijos ar pateiktoje mokesčio deklaracijoje nurodė mažesnę mokėtiną mokesčio sumą nei, vadovaudamasis atitinkamo mokesčio įstatymo nuostatomis, nustatė mokesčių administratorius;

23.2. buvo nesumokėtas arba pavėluotai sumokėtas į biudžetą mokesčių administratoriaus nustatytas neapskaičiuotas nedeklaruojamas mokestis. Laikoma, kad nedeklaruojamas mokestis nebuvo apskaičiuotas, jeigu jis turėjo būti, bet nebuvo atvaizduotas mokesčių mokėtojo finansinėje apskaitoje. Jeigu pagal teisės aktus finansinė apskaita neprivaloma arba joje neprivalu atvaizduoti apskaičiuoto mokesčio, laikoma, kad mokestis buvo apskaičiuotas, bet nesumokėtas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

24. Delspinigiai taip pat skaičiuojami už pagal mokesčių mokėtojo prašymą nepagrįstai grąžintą (įskaitytą) mokesčio permoką. Jeigu mokesčio permoka ar mokesčio skirtumas nepagrįstai grąžinami dėl mokesčių administratoriaus klaidos, pavyzdžiui, klaidos, atsiradusios apdorojant deklaracijos duomenis, delspinigiai tokiu atveju mokesčių mokėtojui neskačiuojami.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

25. Mokesčių mokėtojui delspinigiai skaičiuojami ir už laiku nesumokėtą avansinį mokestį.

26. Delspinigiai, vadovaujantis MAĮ 96 straipsnio 2 dalimi, neskaičiuojami biudžetinėms įstaigoms ir Lietuvos bankui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

27. Draudėjo (Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo prasme) patikrinimo metu nustatius, kad valstybinio socialinio draudimo įmokų sumos buvo sumažintos, delspinigiai nuo sumažintos nesumokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokų sumos neturi būti skaičiuojami.

VIII SKYRIUS

DELSPINIGIŲ SKAIČIAVIMO PRADŽIA, PABAIGA, TRUKMĖ

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

28. Už mokesčių mokėtojo deklaruotą, tačiau nesumokėtą arba pavėluotai sumokėtą į biudžetą, mokestį delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas. Minėtu atveju delspinigiai skaičiuojami nepertraukiamai ir baigiami skaičiuoti tą dieną, kai mokestis sumokamas į biudžetą (įskaitytinai), tačiau ne ilgiau kaip 180 kalendorinių dienų nuo teisės priverstinai išieškoti mokestį (mokestinę nepriemoką) atsiradimo dienos. Teisė priverstinai išieškoti deklaruoto mokesčio mokestinę nepriemoką atsiranda kitą kalendorinę dieną po atitinkamo mokesčio teisės akto nustatyto mokesčio sumokėjimo termino pabaigos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-100](#), 2012-11-08, Žin., 2012, Nr. 132-6747 (2012-11-15), i. k. 1122055ISAK00VA-100

29. Mokesčių mokėtojui po sumokėjimo termino patikslinus atitinkamo mokesčio deklaraciją arba pateikus ją mokesčių administratoriui pavėluotai, teisė priverstinai išieškoti mokestinę nepriemoką atsiranda kitą dieną po deklaracijos pateikimo dienos, nuo kurios skaičiuojamas 180 kalendorinių dienų terminas. Todėl, patikslinus deklaruojamų mokesčių sumą, maksimali delspinigių skaičiavimo trukmė yra ilgesnė.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-100](#), 2012-11-08, Žin., 2012, Nr. 132-6747 (2012-11-15), i. k. 1122055ISAK00VA-100

30. Mokesčių mokėtojui nesumokėjus ar pavėluotai sumokėjus jo (atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyto atveju – mokesčių administratoriaus) apskaičiuoto nedeklaruojamo mokesčio, delspinigiai skaičiuojami ne ilgiau kaip 180 dienų nuo atitinkamo mokesčio įstatyme numatyto sumokėjimo termino pabaigos. Todėl tais atvejais, kai mokesčių administratorius nustato, kad mokesčių mokėtojas apskaičiavo, bet nesumokėjo arba pavėluotai sumokėjo nedeklaruojamą mokestį, delspinigiai skaičiuojami ne ilgiau kaip 180 dienų nuo atitinkamo mokesčio įstatyme numatyto sumokėjimo termino pabaigos.

31. Tuo atveju, kai pagal mokesčių mokėtojo prašymą buvo nepagrįstai grąžinta (įskaityta) mokesčio permoka (skirtumas) (išskyrus tuos atvejus, kai per daug grąžinama (įskaitoma) dėl mokesčių administratoriaus klaidos), delspinigiai mokesčių mokėtojui pradedami skaičiuoti nuo tos dienos (įskaitytinai), kurią permoka (skirtumas) buvo nepagrįstai grąžinta (įskaityta). Delspinigiai baigiami skaičiuoti tą dieną, kai mokestis sugrąžinamas į biudžetą (įskaitytinai).

Pavyzdys

Nuolatinis Lietuvos gyventojas 2015-03-29 deklaravo grąžintiną 200 eurų GPM permoką. Vietos mokesčių administratorius 2015-04-10 šią sumą grąžino mokesčių mokėtojui. 2015-07-01 mokesčių mokėtojas patikslino minėtą deklaraciją ir nurodė, kad grąžintina suma yra 50 eurų. Neatsižvelgiant į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą GPM sumokėjimo terminas baigiasi 2015-05-02, delspinigiai (nuo 150 eurų sumos) gyventojui

skaičiuojami nuo 2015-04-10, t. y. nuo tos dienos (įskaitytinai), kurią permoka (skirtumas) buvo nepagrįstai gražinta (įskaityta), už kiekvieną kalendorinę dieną ir skaičiuojami tol, kol nepagrįstai gražinta gyventojų pajamų mokesčio permoka bus gražinta į biudžetą.“

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-103](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14234

32. Patikrinimo metu nustatius, kad mokesčių mokėtojas nesumokėjo ar pavėluotai sumokėjo nedeklaruotą deklaruojamą ar neapskaičiuotą nedeklaruojamą mokestį, delspinigiai skaičiuojami nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą, ir skaičiuojami iki patikrinimo akto surašymo dienos (įskaitytinai) arba iki mokesčio sumokėjimo į biudžetą dienos tuo atveju, jeigu mokestis buvo sumokėtas pavėluotai.

Nesumokėjus mokesčio per MAĮ 81 str. 2 dalyje nustatytą terminą (per 20 kalendorinių dienų nuo sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo įteikimo mokesčių mokėtojai dienos), delspinigių skaičiavimas tęsiamas nuo kitos dienos po minėto termino pasibaigimo, t. y. nuo 21 dienos po sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo įteikimo mokesčių mokėtojai dienos.

33. Mokestinio patikrinimo metu nustatius, kad mokesčių mokėtojas nesumokėjo ar pavėluotai sumokėjo apskaičiuotą nedeklaruojamą mokestį, delspinigiai skaičiuojami MAĮ 98 str. 2 dalyje nustatyta tvarka, kuri aprašyta Metodikos 30 punkte.

34. Tuo atveju, jeigu mokesčių administratorius paveda atlikti pakartotinį patikrinimą, delspinigiai nuo nesumokėtų ar pavėluotai sumokėtų mokesčių, kurie apskaičiuoti atsižvelgiant į patikrinimo akte aprašytus pažeidimus, turi būti skaičiuojami bendra tvarka, t. y. iki naujojo (pakartotinio) patikrinimo akto surašymo dienos, ir toliau skaičiavimas tęsiamas MAĮ 98 str. 2 dalyje nustatyta tvarka, kuri aprašyta Metodikos 32 punkte.

35. Mokesčių mokėtojai neinicijavus mokestinio ginčo, t. y. sutikus su mokesčių administratoriaus sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo nurodytomis mokėti sumomis, jos turi būti sumokėtos per 20 kalendorinių dienų nuo sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo įteikimo mokesčių mokėtojai dienos. Sumų nesumokėjus per šį terminą, t. y. nuo 21 dienos po sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo įteikimo mokesčių mokėtojai dienos, toliau skaičiuojami delspinigiai.

Vadovaujantis MAĮ 105 str. 2 d., teisė išieškoti mokestinę nepriemoką įgyjama kitą dieną po 20 dienų po sprendime dėl patikrinimo akto tvirtinimo nurodyto sumokėjimo termino pabaigos. 180 kalendorinių dienų delspinigių skaičiavimo terminas pradedamas skaičiuoti 21 kalendorinę dieną nuo sprendimo įteikimo mokesčių mokėtojai dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-100](#), 2012-11-08, *Žin.*, 2012, Nr. 132-6747 (2012-11-15), i. k. 1122055ISAK00VA-100

36. Mokesčių mokėtojai apskundus mokesčių administratoriaus sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo, delspinigiai skaičiuojami mokestinio ginčo nagrinėjimo laikotarpiu, jei mokestinius ginčus nagrinėjanti institucija atmeta mokesčių mokėtojo skundą ar jo dalį.

Kai mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija atmeta mokesčių mokėtojo skundą ar jo dalį, mokesčių mokėtojai siunčiamas raginimas įvykdyti mokestinę prievolę geruoju per jame nustatytą terminą (per 20 kalendorinių dienų). Jeigu mokesčių mokėtojas nesumoka mokesčio ir su juo susijusių sumų pasibaigus raginime nustatytam terminui, mokesčių administratorius įgyja teisę mokestinę nepriemoką išieškoti priverstinai, todėl nuo šios datos delspinigiai negali būti skaičiuojami ilgiau nei 180 kalendorinių dienų.

37. Tais atvejais, kai yra atnaujinami skundo padavimo terminai, skundas išnagrinėjamas ir įsiteisėja sprendimas, netenkinantis mokesčių mokėtojo skundo, o pasibaigus mokestiniams ginčams, mokesčių mokėtojai išsiunčiamas raginimas geruoju sumokėti mokestį ir su juo susijusias sumas, tai delspinigiai mokesčių mokėtojai skaičiuojami ne ilgiau kaip 180 kalendorinių dienų nuo teisės išieškoti mokestinę nepriemoką atsiradimo dienos, kuri atsirado iki buvo atnaujinti skundo

padavimo terminai. Delspinigiai skaičiuojami už mokestinio ginčo laikotarpį ir, jei iki mokestinio ginčo nesuėjo 180 dienų, skaičiavimas tęsiamas už laikotarpį pasibaigus raginime (jei buvo siųstas antras raginimas – antrajame raginime) įvykdyti mokestinę prievolę geruoju nustatytam terminui.

38. Susitarimo dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio pasirašymas nekeičia mokesčių įstatymuose nustatytų mokesčių sumokėjimo terminų. Todėl, pasirašius susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio ir mokesčių mokėtojai nesumokėjus šiame susitarime sutartų mokesčių sumų, delspinigiai skaičiuojami MAĮ nustatyta tvarka.

39. Jeigu mokesčių mokėtojai iškelta bankroto byla, delspinigiai skaičiuojami iki teismo sprendimo iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos.

40. Jeigu mokesčių mokėtojas mokesčio nesumoka, tačiau mokestinė prievolė pasibaigia kitais MAĮ 93 straipsnyje nurodytais pagrindais, tai delspinigiai baigiami skaičiuoti tą dieną (įskaitytinai), kai mokestinė prievolė pasibaigia.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

41. Valstybinės mokesčių inspekcijos valstybės tarnautojai, skiriantys baudas bei skaičiuojantys delspinigius, turi vadovautis Metodikoje pateiktais paaiškinimais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

42. Pasikeitusių Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės nutarimų, finansų ministro ar VMI prie FM viršininko įsakymų nuostatomis turi būti vadovaujama iš karto, nelaukiant šios Metodikos pakeitimo.

Pakeitimai:

1.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas

Nr. [VA-100](#), 2012-11-08, Žin., 2012, Nr. 132-6747 (2012-11-15), i. k. 1122055ISAK00VA-100

Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. kovo 28 d. įsakymo Nr. VA-25 "Dėl Baudų skyrimo ir delspinigių skaičiavimo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

2.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas

Nr. [VA-103](#), 2014-10-15, paskelbta TAR 2014-10-16, i. k. 2014-14234

Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. kovo 28 d. įsakymo Nr. VA-25 „Dėl Baudų skyrimo ir delspinigių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas

Nr. [VA-75](#), 2016-06-01, paskelbta TAR 2016-06-01, i. k. 2016-14577

Dėl valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. kovo 28 d. įsakymo Nr. VA-25 „Dėl baudų skyrimo ir delspinigių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas

Nr. [VA-108](#), 2018-12-31, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22079

Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. kovo 28 d. įsakymo Nr. VA-25 „Dėl Baudų skyrimo ir delspinigių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas

Nr. [VA-34](#), 2023-04-27, paskelbta TAR 2023-04-27, i. k. 2023-08139

Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. kovo 28 d. įsakymo Nr. VA-25 „Dėl Baudų skyrimo ir delspinigių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo